

ΤΙ ΕΣΤΙ ΧΗΜΕΙΑ

Ὁ Κωλέτης Πρωθυπουργὸς τῆς Ἑλλάδος καὶ ἰατρός, ἦταν ὀνομαστός γιὰ τὴν πνευματικὴν του δύναμιν καὶ τὸν μέγαλο ψυχικὸν του χαρακτήρα· παρ' ὅλα αὐτὰ ὅμως, οἱ λόγοι του ἦταν ἀμελημένοι καὶ πλαδαροὶ καθὼς δείχνει τὸ παρακάτω πιστὸ ἀνέκδοτο, τὸ ὁποῖον μᾶς δείχνει καὶ τὶς γνώσεις ποὺ τότε εἶχαν γιὰ τὴν χημείαν.

Στὴ βουλή: Συζήτησις περὶ τῆς ἔδρας τῆς χημείας στὸ Πανεπιστήμιον.

«Κωλέτης (Πρωθυπουργὸς) ἐπιθυμοῦσα νὰ εἶχα ἓνα ἀκροατήριον διὰ νὰ εἶπω ποῖαι εἶναι αἱ φυσικαὶ γνώσεις, καὶ νὰ ἴδῃ ἂν αἱ κρίσεις μου εἶναι ὀρθαί. Κατὰ δυστυχίαν ὅμως οἱ ἀκροαταὶ δὲν ἐσπουδάσατε μαθήματα καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἐννοεῖτε τὶ λέγω (γέλοια). Ἡ χημεία εἶναι ἓνα ὄν τὸ ὁποῖον κάμνει νὰ παρουσιάζωνται ἐτοῦτα τὰ σώματα

ὅπου βλέπομε εἰς ἐκεῖνα τὰ παραμικρὰ ὅπου δὲν βλέπομεν· εἶναι ἓνα ὃν ὅπου μᾶς λέγει πὼς γίνεται ἡ σύνθεσις, ἤτοι ἡ ἔνωσις καὶ ἡ διάλυσις, ἤτοι ἡ διαίρεισις τῶν σωμάτων. "Ε! καὶ ἔτσι ὅπου σᾶς ὀμιλῶ δὲν ἐννοεῖτε! . . .! (γέλοια δυνατά). Ὁ ἰατρὸς πρέπει νὰ γνωρίζῃ τὴν χημείαν, διότι ἂν δὲν ἔχῃ αὐτὰς τὰς γνώσεις, δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἔμβῃ εἰς τὴν σπουδὴν τῶν φαρμάκων, διὰ τῶν ὁποίων δίδεται ἡ ὑγεία εἰς τοὺς ἀσθενεῖς. Ἄλλη ἀπὸ αὐτὴν τὴν χημείαν δὲν εἶναι ἀναγκαῖα παρὰ ἡ ἐφηρμοσμένη εἰς τὰς τέχνας. Δὲν εἶναι ἀναγκαῖον νὰ ἠξεύρωμεν νὰ κατασκευάζωμεν τὰ ἔλαιά μας, τοὺς οἴνους μας, τὰ κρασιά μας; Ἡ χημεία εἶναι ἰδιαιτέρα ἐπιστήμη καὶ ἐξ αὐτῆς ἐξέρχονται διάφοροι κλάδοι. Αὐτὴ εἶναι ἡ θάσις καὶ ἀπὸ αὐτὴν μανθάνομεν τὴν φαρμακοποιῖαν, τὴν οἴνοποιῖαν, τὴν ἐλαιοποιῖαν, τὴν ταμβακοποιῖαν. Ἀπὸ αὐτὴν μανθάνομεν πὼς γίνεται ἡ κίνησις τῶν σωμάτων, τὴν ὁποίαν ἐφεῦρε ἓνας ἀρχαῖος καθήμενος κάτω ἀπὸ τὴν ἀπιδιὰ ὅταν ἔβλεπε καὶ ἔπιπτε ἓνα ἀπίδι, καὶ ἐγνώρισε ἐκείνην τὴν δύναμιν (δείχνει μὲ τὸ χέρι) ὅπου τὴν λένε βαρύτητα. Διὰ ταύτης τῆς ἐπιστήμης ἐγνώρισαν πὼς γίνονται αἱ συνθέσεις καὶ αἱ ἀναλύσεις. Ἡ βοτανικὴ σπουδάζει τὰ χόρτα, ἠγουν τὰ βότανα τὰ ἱατρικά, ἀλλὰ ὅλα αὐτὰ ἐξαρτῶνται ἀπὸ τὴν μεγάλην ἐπιστήμην, τὴν χημείαν. Διὰ τῆς χημείας βλέπομεν πὼς γίνεται ἡ βροχή· ὅταν π. χ. ἀνταμώνωνται δυὸ ἀέρες· διὰ τῆς χημείας γνωρίζομεν τοὺς ἀέρας καὶ ὅταν εἶναι ἓνα πρᾶγμα ἀγκαλιασμένο μὲ τὸ ἄλλο, τὸ χωρίζει ἡ χημεία· αὐτὴ ἡ χημεία εἶναι ἡδονικὸν μάθημα δι' αὐτὸ ἔχω μίαν καθέδραν εἰς τὴν ἱατρικὴν σχολήν. Ἄν θέλετε καὶ ἄλλην αὐτὴ πρέπει νὰ εἶναι ἐφηρμοσμένη εἰς τὰς τέχνας· δι' ἄλλην δὲν συμφωνῶ.

(ἀπὸ τὴν Ἱστορικὴν ἀνθολογία τοῦ Γιάννη Βλαχογιάννη)

Π. Κ. (ΣΤ')